

Разработване на Общински план за развитие 2014-2020 и взаимовръзки на документите за стратегическо планиране на регионалното и местно развитие

Ирина Захариева-Шопова,
Главен директор,
ГД СПРРАТУ,
МРРБ
6-7 юни

2013 г.

Съдържание

- Стратегическо планиране – документи, роля и специфика
- Законодателна рамка;
- Видове документи;
- Взаимовръзки на документите за стратегическо планиране на регионалното развитие с други стратегически документи;
- Общински план за развитие;
- Тематични области, подкрепяни от фондовете на ЕС за периода 2014-2020;

Защо е необходимо стратегическото планиране?

- Определя целите и приоритетите за развитие, като отчита съществуващите проблеми и предизвикателства;
- Създава условия за по-добро и по-ефективно управление;
- Мобилизира финансовите ресурси в публичния и частния сектор;
- Служи за по-добро насочване на финансовите ресурси за развитие, в т.ч. за инвестиционни дейности;
- Осигурява по-ефективно взаимодействие между властите на различните териториални нива по проблемите на интегрираното развитие;
- Обединява заинтересованите страни за реализация на общи цели на развитието;
- Осигурява предсказуемост за инвеститорите;

Законодателна рамка за стратегическо планиране на регионалното и местно развитие

- Закон за регионалното развитие- 2008г.
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за местната администрация и местното самоуправление;
- Правилник за прилагането на ЗРР;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;

Документи за стратегическо планиране

Регионално развитие

- Национална стратегия за регионално развитие;
- Регионални планове за развитие;
- Областни стратегии за развитие;
- Общински планове за развитие;
- Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие;

Пространствено развитие

- Национална концепция за пространствено развитие;
- Регионална схема за пространствено развитие на район от ниво 2;
- Регионална схема за пространствено развитие на област;
- Концепция за пространствено развитие на община;
- Общ устройствен план на община;

Национална стратегия за регионално развитие

- Основен документ за стратегическо планиране на регионалното развитие, който определя дългосрочните цели и приоритети на държавната политика за регионално развитие
- Задава общата стратегическа платформа за разработване на Регионалните планове за развитие на районите от ниво 2 и на документите на по-ниските териториални нива – област и община
- При разработването на НСРР се отчитат:
  - съответствие с национални стратегически документи – НПР България 2020, Национална програма за реформи
  - стратегически предизвикания на секторните политики за съответните райони
  - стратегически приоритети на европейската кохезионна политика- Стратегия Европа 2020, Обща стратегическа рамка
  - перспективи за пространствено развитие на страната, определени с Националната концепция за пространствено развитие
  - препоръки от междинния доклад за изпълнението на Националната стратегия за регионално развитие
  - съответствие с изискванията на действащите финансови инструменти и механизми за подпомагане на регионалното развитие
  - процесите на териториално сътрудничество със съседни страни
- Статут:
  - Одобрен от МС междинен доклад за изпълнението на НСРР за периода 2005- 2010 г.
  - Приет от МС АДИ на НСРР до 2015 г.
  - Приета НСРР за периода 2012-2022г.

Регионални планове за развитие

- Документи за стратегическо планиране на устойчиво интегрирано регионално развитие на съответния район от ниво 2
- Определят средносрочните цели и приоритети за развитие, за период от 7 години, като се отчитат специфичните характеристики и потенциала на района
- РПР отчита:
  - рамката на политиката за развитие на районите, зададена с НСРР и други стратегически документи на национално ниво
  - препоръките на секторните политики за съответния район
  - препоръките за подобряване качеството на документа и необходимостта от промени в политиката за регионално развитие, представени в междинната и последващата оценка на РПР
  - териториалният модел за развитие, определен от проекта на Националната концепция за пространствено развитие
  - съответствието на стратегията и принос на района към постигането на стратегически цели на ниво ЕС
  - допринася за решаването на проблеми в развитието на района, като се отчитат специфичните аспекти и нужди
  - действащите финансови инструменти и механизми, подпомагачи регионалното развитие
  - участието на района в процеса на европейско териториално сътрудничество

Статус:

- Разработени проекти на РПР за периода 2014-2020 г. и разработени предварителни оценки на РПР;
- Издадени становища от МОСВ за екологична оценка на РПР;
- Ободени от РСР проекти на РПР, с отразени препоръки от ЕО;

Областни стратегии за развитие

- Определят средносрочните цели и приоритети за интегрирано развитие на отделна област за период от 7 години
- Отчитат целите и приоритетите на РПР за развитие на района в съответствие със специфичния потенциал на областта и целите за намаляване на вътрешнорегионалните различия
- Дават стратегическа платформа за разработване на общински планове за развитие
- Дават основа за идентифициране на проекти с общ интерес за две и повече общини
- Разработват се, като се отчита:
  - Съответствие с документите за пространствено развитие – НКПР, Регионална схема за пространствено развитие за съответния район от ниво 2 и област
  - принос за решаването на ключови проблеми в развитието на общините в областта, като се отчитат специфичните аспекти и нужди
  - участието на общините в областта в процеса на териториално сътрудничество със съседни страни и в рамките на макрорегионите
  - препоръките от одобрения Междинен доклад за изпълнението на ОСР
  - стратегическата ориентация на кохезионната политика на ЕС за съответния период
- Статус:
  - Одобрени междинни доклади за изпълнението на ОСР
  - Разработени и приети актуализирани документи за изпълнение на ОСР до 2013 г.
  - Разработени проекти на Областни стратегии за развитие за периода 2014-2020 г.

Общински план за развитие

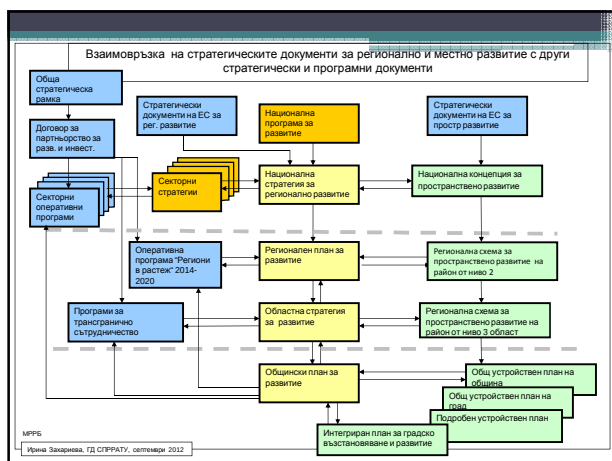
- Определя средносрочни цели и приоритети за интегрирано и устойчиво местно развитие
- Отчита целите и приоритетите на ОСР в съответствие със специфичния потенциал за развитие на общината, като се съобразява със стратегическите насоки, зададени с Областната стратегия за развитие
- Отчита препоръките от междинната оценка на изпълнението на ОПР 2007-2013 по отношение разработването на нов ОПР за периода 2014-2020 г.
- Съгласуваност и взаимодействие с Районната устройствена схема на областта, Общия устройствен план на общината и Общите устройствени планове на населените места
- Отчита ангажиментите по споразумения с други общини за реализация на проекти от общ интерес или във връзка с реализацията на „интегрирани местни стратегии за развитие“, инициирани от местни инициативни групи
- Съдържа програма за реализация на ОПР, която отчита изискванията на финансовите инструменти, посочени като източници на финансиране
- Отчита участието на общината в европейското териториално сътрудничество

Важни документи, които се отчитат при подготовката на ОПР 2014-2020 г.

- Национална програма за развитие „България 2020“;
- Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022;
- Национална концепция за пространствено развитие до 2025 г.
- Регионални планове за развитие 2014-2020;
- Областни стратегии за развитие 2014-2020;
- Годишни доклади за изпълнение на ОПР за последните 3 години;
- Резултати и препоръки от междинната оценка на изпълнението на ОПР 2007-2013;
- Резултати и препоръки от междинната оценка на изпълнението на Областната стратегия за развитие 2007-2013г.
- Общ устройствен план на общината и на отделни населени места в нея;
- Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие;

Документи, свързани с прилагане на помощта от фондовете на ЕС

- Стратегията на ЕС Европа 2020;
- Обща стратегическа рамка;
- Регламенти на ЕС за прилагане на помощта от фондовете в периода 2014-2020;
- Проекти на оперативни програми за периода 2014-2020;

Съдържание на Общинския план за развитие

- Анализ на социално-икономическото развитие на общината;
- Анализ на силните, слабите страни, възможностите и опасностите;
- Целите и приоритетите за развитие на общината за периода 2014-2020 г.;
- Индикативна финансова таблица – необходими ресурси за реализацията на плана;
- Необходимите действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана;
- Описание на необходимите действия за прилагане на принципа на партньорството и осигуряване на информация и публичност;
- Програма за реализация на ОПР;
- Предварителна оценка на плана.

Анализ на социално-икономическото развитие

- Определяне на тематичния обхват на анализа;
- Определяне на показатели за отделните тематични области;
- Осигуряване на статистическа информация за анализа;
- Анализиране на актуалното състояние на общината към момента;
- Установяване на тенденциите в протичащите процеси в различните тематични области;
- Сравняване на общината с др.общини, в областта , в региона, със средните данни за страната;
- Извеждане на проблемите и предимствата в тематичната област, като фокус на бъдещата политика за местно развитие;

SWOT анализ

- Вътрешни фактори- реално съществуващи и статистически измерими към момента:
  - Силни страни;
  - Слаби страни;
- Външни фактори- ще се проявят в бъдеще , неизмерими към момента:
  - Възможности;
  - Заплахи;

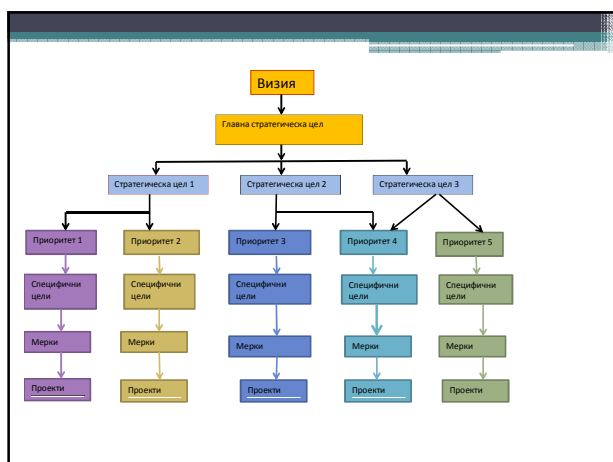

Финансова таблица

Стратегически цели/ Приоритети	Планирана стойност	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
С П 1 "Повишаване конкурентоспособността на района чрез активиране на специфични му ресурси, съчетано с опазване на околната среда"	612	61,2	122	214	337	459	551	612
Приоритет 1.1. Повишаване на инновационния потенциал и научното и технологичното развитие в района	90	9	18	31,5	49,5	67,5	81	90
Приоритет 1.2. Поддръжка за икономика, свързана с морето	90	9	18	31,5	49,5	67,5	81	90
Приоритет 1.3. Подобряване конкурентоспособността на селскостопанското производство и активиране на селските райони	72	7,2	14,4	25,2	39,6	54	64,8	72
Приоритет 1.4. Разнообразяване на регионалния туристически продукт и активно включване на природното и културно богатство на кинтерланд	90	9	18	31,5	49,5	67,5	81	90
Приоритет 1.5. Опазване на околната среда в района и наддадно използване на териториалните ресурси	270	27	54	94,5	149	203	243	270
С П 2 "Повишаване на социалния капитал на района чрез подобряване етодърта на живот и качеството на животната среда"	468	46,8	93,6	164	257	351	421	468
Приоритет 2.1 Подобряване достъпа до пазара на труда, заетост и доходите	54	5,4	10,8	18,9	29,7	40,5	48,6	54
Приоритет 2.2 Подобряване на качеството и достъпа до здравни, образователни, социални и културни услуги	54	5,4	10,8	18,9	29,7	40,5	48,6	54

Система за наблюдение

- Източници, начини и периодичност на събиране, обработка и анализиране на информацията;
- Индикатори за наблюдение;
- Органи на наблюдение;
- Система за докладване, информация и публичност

Годишен доклад за наблюдение

- Срок за одобряване до 31 март на следващата година;
- Съдържание:
  - Общи условия за изпълнение на плана;
  - Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите;
  - Действия предприети от Общинския съвет с цел осигуряване ефективност и ефикасност на изпълнението на ОПР;

Наблюдение и оценка

Национални цели на България	Получена помощ до 31.12.2012 г. %	Получена помощ до 31.12.2012 г. СДР	Ниво на изпълнение към 31.12.2012 г. %	Ниво на изпълнение към 31.12.2012 г. СДР (НСГР)
Участие на населението на възраст 10-14 г.	63,9%	61,9 %	76%	74%
Инвестиции в научно-изслед. и развойна дейст (НИИРД) - % от БВП	0,5%	0,3%	1,2%	0,4%
Цели „20/20/20“ по отношение на климата / енергията: - съхраняване на списъците на СО₂ - дял на ВЕИ в крайното енергийно потребление - повишаване на енергийната ефективност	13,8%		10% дял на ВЕИ в крайното ЕКП 10% енергия от ВЕИ в транспортния сектор 1-2% повишена енергийна ефективност	10% 27,4%
Образование: - Дял на преодолението на неуспешните ученици (18-24-годи с ниско образование) - % - Дял на населението на 30-34 г. - %	13,9% 27,7%	18,7% 26,6%	11% 36%	14% 36%
Социално включване / борба с бедността: намаляване хората под прага на бедност - бр / %	81,4%		100% бр / 46,4%	47,4%

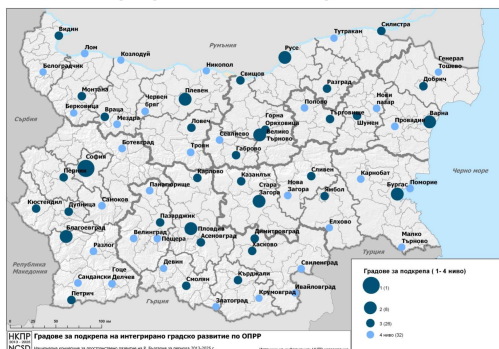
Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие

- Средносрочен програмен документ за развитие на града;
- Основа за интегрирани инвестиции в градовете;
- Зоните за въздействие са структурно и териториално обособени на територията на града;
- Насочване към проблемите на необлагодетелстваните части на града;
- Предварително определени списъци с приоритетни проекти в рамките на интегрираните планове;
- Възможност за използване на механизма на Jessica за реализация на проекти от ИПГВР;

Приоритетни оси на ОП „Региони в растеж“

- Устойчиво интегрирано градско развитие;
- Държавна образователна инфраструктура;
- Държавна здравна инфраструктура;
- Социална инфраструктура;
- Регионален туризъм;
- Регионална пътна инфраструктура;
- Превенция на риска;
- Техническа помощ;

Градове- бенефициенти по оперативна програма „Региони в растеж“

Стратегия Европа 2020

Цели на ЕС:

- Заетост на населението - 75%
- Разходи за R&D в % дял от БВП- 3%
- Намаление на емисиите на въглероден диоксид - 20%
- Дял на ВЕИ в крайното потребление на ел. енергия - 20%
- Повишаване на енергийната ефективност- 20%
- Дял на ранно напусналите училище - 10%
- Дял от населението с висше образование - 40%
- Намаление на броя на населението, живеещо в риск от бедност и социално изключване - 20 млн. д.

Национални цели:

- Заетост на населението- 76%
- Разходи за R&D в % дял от БВП- 1,5%
- Намаление на емисиите на въглероден диоксид - 20%
- Дял на ВЕИ в крайното потребление на ел. енергия - 16%
- Повишаване на енергийната ефективност - 3,2 Mtoe
- Дял на ранно напусналите училище - 11%
- Дял на населението с висше образование - 36%
- Намаление на броя на населението, живеещо в риск от бедност и социално изключване - 260 хил. д.

Тематични цели подкрепяни от фондовете на ЕС за периода 2014-2020 г. -(1)

- Подкрепа на проучванията, технологичното развитие и иновациите;
- Подобрване на достъпа и качеството на използваните информационно-комуникационни технологии;
- Засилване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия, на аграрния сектор, рибарството и сектора на аквакултурите;
- Подкрепа на преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори;
- Подкрепа на адаптирането към климатичните промени, превенцията и управлението на риска;
- Опазване на околната среда и засилване на ресурсната ефективност;

Тематични цели подкрепяни от фондовете на ЕС за периода 2014-2020 г. -(2)

- Подпомагане развитието на устойчив транспорт и отстраняване на тесните места в ключовите инфраструктурни мрежи;
- Подпомагане на заетостта и подкрепа на трудовата мобилност;
- Подпомагане на социалното включване и борбата с бедността;
- Инвестиции в образование, професионален опит и учене през целия живот;
- Засилване на институционалния капацитет и на ефективността на публичната администрация.

Нови акценти в планирането до 2020 година

- Отчитане ролята на градовете като центрове на развитието
- Интегриран подход за решаване на градските проблеми и развитието на селските райони
- Интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж
- Отчитане на глобалните екологични цели в процеса на стратегическо планиране
- Включване на мерки, насочени към адаптирането на районите и общините към климатичните промени
- Ориентация към нисковъглеродна икономика във всички сектори на развитие
- Отчитане на стратегиите за развитие на макрорегионално ниво в програмите за европейско териториално сътрудничество;
- Партньорство с други общини;

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Ирина Захариева-Шопова,
Главен директор , ГД СПРРАТУ,
МРРБ
Тел. 02 94 05 506
e-mail: IZaharieva@mrrb.government.bg
